

کاوش پروانه (سامانه جامع کتابداری و اطلاع رسانی تحت Web)

امروزه رشد روزافزون کاربرد شبکه و مزایای استفاده از امکانات شبکه‌ای (مخصوصاً شبکه جهانی اینترنت) بر کسی پوشیده نیست. همین رشد و پیشرفت باعث تسهیل چشمگیر و گسترده در اکثر امور معیشتی انسان‌ها گردیده؛ طوریکه به راحتی می‌توان در حداقل زمان و از طریق اینترنت کالای دلخواه خود را مشاهده کرده و خریداری نمود و یا بدون مراجعه به بانک از آخرین موجودی حساب خود مطلع شد و صدها کار دیگر که بشر در گذشته برای انجام هر کدام می‌بایست ساعت‌ها و یا حتی روزها معطل می‌ماند. این رشد و پیشرفت در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز در سطح وسیع‌تری رخ داده و به طور خاص در کتابخانه‌ها و مراکز اسناد و آرشیو به یک نیاز جدی در امر اطلاع رسانی و ارائه خدمات تبدیل شده است. کاربران امروزی می‌خواهند بدون حضور فیزیکی در کتابخانه از منابع آن استفاده کنند. نسل جدید کتابخانه‌ها (کتابخانه‌های الکترونیکی) متولد شده و ورق‌های کاغذی رفته رفته جای خود را به فایل‌های رایانه‌ای می‌دهند. از همین رو کارشناسان نرم‌افزار کاوش که همواره سعی در مرتفع نمودن نیازهای کتابخانه‌ها و مراکز اسناد و آرشیو داشته‌اند، نیز با این رشد و پیشرفت همگام شده و با مطالعه و بررسی دقیق و کارشناسی در مدت زمانی مدید بر روی سایت کتابخانه کنگره آمریکا و تجربیات بسیار ارزنده از نیازمندی‌های کتابخانه‌ها و مراکز اسناد در داخل و خارج از کشور اقدام به طراحی و پیاده‌سازی نرم‌افزار کاوش پروانه نموده‌اند.

کاوش پروانه نرم‌افزار پژوهشی - اطلاع‌رسانی کاوش در محیط وب است. این نرم‌افزار شامل ۳ زیرسیستم:

۱- جستجوگر اطلاعات کتابشناختی

۲- جامع کتابخانه و آرشیو

۳- امانات و گردش کتاب

بوده و در شبکه‌های اینترنت، اکسترانت و اینترنت، امکان ذخیره و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی را از راه دور فراهم می‌آورد و با وجود پشتیبانی کامل از استاندارد شرکت Microsoft برای زبان فارسی در محیط وب بدون نیاز به بارگذاری قلم با هر نوع مرورگر، اطلاعات را در دسترس قرار می‌دهد.

۱- جستجوگر اطلاعات کتابشناختی (مشابه با موتور جستجوی سایت کتابخانه کنگره آمریکا)

✓ امکان جستجوهای مختلف شامل :

- ۱) جستجوی ساده در بانک واژگان (Simple Search) برای کاربران عادی و غیر متخصص
- ۲) جستجوی برگه‌دانی (Basic Search) برای ایجاد کتابخانه دیجیتالی
- ۳) جستجوی عبارت (Phrase Search) برای یافتن اسناد مطابق با شرایط و خواسته‌های مراجعین و کاربران غیر متخصص و متخصصین
- ۴) جستجوی ترکیبی و پیشرفته (Advance Search) برای استفاده کاربران متخصص و کتابداران

❖ در تمامی جستجوهای فوق، امکان جستجوی همزمان در چند پایگاه (Meta Search) برای یافتن اطلاعات در کتابخانه‌ها و مراکز اسناد دیگر نیز وجود دارد.

✓ امکان نمایش اطلاعات با فرمت‌های :

۱) خلاصه (Brief Format)

۲) کامل (Full Format)

۳) برچسبی (Tagged Format)

- ✓ امکان تهیه خروجی به فرمت MARC یا Tagged Format (استاندارد بین‌المللی سایت کنگره آمریکا)
- ✓ امکان نمایش مدارک چندرسانه‌ای (Multimedia) و مرتبط با اسناد جهت نمایش تصاویر، ملاحظه اصوات، نمایش کلیپ‌های صوتی و تصویری، اجرا و نمایش فایل‌های PDF و ... سازگار با محیط ویندوز
- ✓ امکان تعیین محدوده جستجو از نظر زبان مدرک و نوع مدرک و زمان
- ✓ امکان درخواست رزور مدارک از طریق پست الکترونیکی (Email)
- ✓ امکان نمایش تاریخچه جستجوهای صورت گرفته (History)

۲- زیرسیستم جامع کتابخانه و آرشیو (چند رسانه‌ای و کتابخانه دیجیتال)

- ✓ امکان پذیرش، ذخیره، بازیابی و فهرست‌نویسی اطلاعات انواع مدارک اعم از مدارک کتابی و غیرکتابی چون: سند، نقشه، مقاله، مجله، کاتالوگ، فیلم، نوار، اسلاید و... مطابق با قواعد ISBD بدون محدودیت تعداد رکورد
- ✓ امکان پذیرش فهرست مندرجات، ایندکس‌ها، کلمات کلیدی، ریزموضوعات، چکیده مدارک و نمایه
- ✓ امکان ایجاد کتابخانه بدون کاغذ (E-Library) و منتسب نمودن فایل‌های چندرسانه‌ای به مدارک
- ✓ امکان نمایش و دانلود فایل‌های چندرسانه‌ای
- ✓ پشتیبانی انواع روش‌های طبقه‌بندی اسناد نظیر: دیویی، کنگره، پزشکی و مقر (مکان استقرار)
- ✓ امکان ساخت و تولید کاربرگه ورود اطلاعات برای انواع مدارک همراه با امکان تغییر نام تک‌تک فیلدها مطابق نیاز کاربر
- ✓ امکان انتقال داده‌ها از بانک‌های دیگر کتابخانه‌ها (بانک مشاع کاوش) جهت سهولت و صرفه‌جویی فوق‌العاده در فهرست‌نویسی
- ✓ امکان انتقال و فراخوانی اطلاعات از دیسک‌های لیزری (فایل‌هایی با فرمت iso و ...) مانند CD کتابشناسی ملی ایران
- ✓ امکان انتقال و فراخوانی اطلاعات از CD Marc و Internet (سایت کتابخانه کنگره امریکا)
- ✓ امکان جستجوهای برگه‌دانی با بازسازی برگه‌دان‌های عنوان، پدیدآور، موضوع، رده و تکمیل آنها با برگه‌دان‌های ناشرین، فروست‌ها، محل‌های نشر، ریزموضوعات، کدهای عناوین و شماره‌ثبت
- ✓ امکان جستجوی ترکیبی با عملگرهای منطقی رایج (And, Or, Not) میان فیلدهای مختلف
- ✓ امکان ویژه منحصر به فرد و پیشرفته بانک وازگان هوشمند (منتخب و منتسب) با اعمال مدیریت کامل و ایجاد فیلتر در ساخت و تولید آن و جلوگیری از ریزش اطلاعات و جامعیت و مانعیت اطلاع‌رسانی
- ✓ امکان هوشمندی تایپ و بازیابی با توجه به خصوصیات زبان فارسی
- ✓ امکان تهیه و چاپ گزارش‌های مختلف مورد نیاز مسئولین و مدیران کتابخانه از جمله:

۱) کتابنامه‌ها/ نمایه‌ها با ترتیب‌های گوناگون همچون عناوین، پدیدآوران، موضوعات، ریزموضوعات، ناشرین و فروست‌ها همراه با فیلترهای عبارت، زمان، رده

۲) گزارش‌های رف‌خوانی (با تکرار و بدون تکرار نسخ)

۳) دفتراموال (ثبت) کتابخانه

۴) فهرست تازه‌های کتابخانه

۵) آمار تعداد مدارک کتابی و غیرکتابی موجود در کتابخانه

۶) آمار تعداد مدارک در رده‌های موضوعی مختلف

۷) چاپ اطلاعات منتخب (تولید کننده گزارش دلخواه با انتخاب تک‌تک فیلدها و نحوه ترتیب اطلاعات)

۸) چاپ عطف (Label) و بارکد

۹) چاپ کارت امانت و پاکت

✓ امکان خروجی اطلاعات گزارش‌های آماری به صورت انواع نمودارها

❖ در تمام گزارش‌های زیرسیستم کتابخانه امکان مهم و سودمند ارسال اطلاعات به پرونده (فایل) با قالب Word و Excel و PDF

و HTML نیز وجود دارد.

۳- زیرسیستم امانات و گردش کتاب

- ✓ امکان سیستم امانت بین کتابخانه‌ای و امانت در محل بدون محدودیت تعداد اعضاء و کتابخانه
- ✓ امکان پذیرش اعضاء به همراه عکس آنها و تعریف گروه‌های مختلف اعضاء
- ✓ انجام امور جاری میز امانات (داد و ستد مدارک)
- ✓ امکان نمایش عکس عضو در میز امانات و هنگام داد و ستد مدرک
- ✓ وجود تنظیمات روزانه جهت ثبت خودکار تاریخ‌های رفت و برگشت مدارک، چاپ برگه خلاصه اطلاعات امانی، بررسی‌های تقاضاهای رزرو، محدوده زمانی برای محاسبه دیرکردها، آدرس Email میز امانت
- ✓ بررسی تقاضاهای رزرو رسیده از بخش جستجوها
- ✓ امکان محاسبه دیرکرد (برحسب روز) بصورت خودکار و بلافاصله پس از بازگشت مدرک
- ✓ امکان جستجوهای مختلف بر اساس اطلاعات مدارک در امانت، بازگشتی (بایگانی)، گروه‌ها و اعضاء
- ✓ امکان تهیه و چاپ آمار و گزارش‌های جامع و متنوع از جمله:

۱) گزارش کامل از پرونده امانت

۲) گزارش کامل از پرونده امانت در محل

۳) گزارش کامل از پرونده بایگانی

۴) گزارش کامل از پرونده رزرو

۵) گزارش کامل از پرونده اعضاء همراه با کارنامه مطالعاتی هر عضو

۶) آمار عملکرد مدارک به تفکیک عنوان

۷) آمار تعداد اعضای گروه‌ها و عملکرد آنها از جهت تعداد مدارک دریافتی

۸) آمار تعداد مدارک دریافتی در رده‌های مختلف موضوعی

۹) کارنامه مطالعاتی هر عضو همراه با مشخصات مدارک دریافتی

۱۰) چاپ کارت عضویت (همراه با امکان تنظیم رنگ و قلم و اندازه مطابق با سلیقه کاربر و همچنین بارکد و عکس عضو)

۱۱) چاپ برگه اخطار و یادآوری

۱۲) امکان ارسال پست الکترونیک (Email)، پیامک (Sms) به صورت انفرادی یا گروهی

۱۳) امکان خروجی اطلاعات گزارش‌های آماری به صورت انواع نمودارها

۱۴) امکان رزرو مدرک برای تاریخ و عضو مشخص

❖ در تمام گزارش‌های زیرسیستم امانات تمام فیلترهای مورد نیاز جهت مشخص نمودن محدوده گزارش‌گیری از جمله : شماره عضویت، نام عضو، عنوان مدرک، شماره ثبت، تاریخ دریافت و بازگشت، گروه، پایگاه و... وجود دارد. ضمناً در تمام گزارش‌ها امکان انتخاب فیلدهای نمایشی نیز وجود دارد.

❖ در تمام گزارش‌های زیرسیستم امانات امکان مهم و سودمند ارسال اطلاعات به پرونده (فایل) با قالب Word و Excel و PDF و

HTML نیز وجود دارد.

امکانات عمومی نرم افزار کاوش پروانه (سامانه جامع کتابداری و اطلاع رسانی تحت Web)

- ✓ طراحی بر مبنای سه لایه
- ✓ زبان برنامه نویسی Visual Studio .Net و پایگاه داده Microsoft SQL Server 2000
- ✓ امکان نصب خودکار (Autorun) به همراه راهنمای کامل استفاده از نرم افزار به صورت فایل اجرایی
- ✓ پشتیبانی از پروتکل های TCP/IP و Http
- ✓ امکان استفاده هم در شبکه های اینترنت و هم در شبکه جهانی اینترنت
- ✓ امکان استفاده از صفحات به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی (Multi Language)
- ✓ به روز رسانی اطلاعات به صورت خودکار و بلادرنگ (حتی در محیط اینترنت). بدین معنا که سیستم دیتابیس نرم افزار به هنگام (Online) ، بوده و بلافاصله پس از ثبت اطلاعات ورودی، ایندکس های لازم به صورت خودکار به روز رسیده و کاربران امکان جستجو و بازیابی را خواهند داشت و برای جستجوها نیاز به یک زمان طولانی برای ایندکس سازی نیست. این امکان بسیار مهمی است که بسیاری از نرم افزارهای کتابخانه ای موجود فاقد آن می باشند.
- ✓ استفاده از صفحات گرافیکی دلپذیر در طراحی نرم افزار
- ✓ سهولت کاربری فوق العاده به همراه راهنمایی و تذکرات لازم در تمام صفحات نرم افزار
- ✓ امکان تنظیم رنگ و قلم تمامی گزارش های نرم افزار مطابق با سلیقه کاربر
- ✓ امکان تعریف گروه های کاربری همراه با تعیین دسترسی گروهی و انفرادی برای کاربران
- ✓ امکان تعریف کاربران مختلف و کلمه عبور به صورت انحصاری با تعیین دسترسی هر کدام نسبت به تمام بخش های نرم افزار
- ✓ امکان نگارش مطالب مختلف به طور روزانه در بخش "سخن روز"
- ✓ امکان نگارش مطالب مربوط به معرفی کتابخانه و مرکز اسناد
- ✓ امکان ایجاد پایگاه های اطلاعاتی (Data Bank) متنوع به منظور تفکیک و استفاده از اطلاعات مدارک مختلف به صورت مجزا
- ✓ امکان تعریف ارتباطات مورد علاقه برای مدیران سیستم (Link)

موارد مورد نیاز جهت نصب و راه اندازی پروانه بر روی سرویس دهنده (Server)

جهت نصب و راه اندازی نرم افزار کاوش پروانه در محیط شبکه جهانی (Internet) و یا شبکه محلی (Intranet) موارد بیان شده در ذیل مورد نیاز می باشد.

روش اول: استفاده از رایانه سرویس دهنده در محل کتابخانه

۱- سیستمی با مشخصات ذیل:

البته چون دستگاه Server است؛ امکانات هر چه بهتر آن باعث سرویس دهی مناسب تر خواهد بود.

CPU	P IV
RAM	3 GB
H.D.D	40 G
VGA	1024 by 768 Pixels (TureColor)
Monitor	SVGA
USB PORT	

۲- IP منحصر به فرد و Valid، جهت استفاده روی یک سیستم رایانه در داخل کشور.

۳- سیستم عامل Server Windows 2003 که نرم افزار I.I.S بر روی آن نصب شده باشد.

۴- درگاه USB با دسترسی کامل و بدون مشکل جهت اتصال قفل برنامه لازم می باشد.

۵- کلمه عبور مدیر سیستم (Administrator)

روش دوم: راه اندازی بر روی فضای آماده (Host)

از آنجاییکه نرم افزار کاوش پروانه به وسیله قفل سخت افزاری از کپی غیرمجاز آن حمایت می شود، برای استفاده از Host در محیط اینترنت در صورتیکه این فضا در سرویس دهنده (Server) داخلی ایران باشد و امکان استفاده از USB Port برای کاربر وجود داشته باشد لازم است نرم افزارهای زیر بر روی این سرویس دهنده موجود باشد:

۱- SQL Server 2000

۲- .Net Framework v 2.0

❖ در صورتیکه این نرم افزارها بر روی سرویس دهنده موجود نباشد امکان نصب آنها بصورت خودکار از طریق Package نرم افزار کاوش پروانه وجود خواهد داشت.